

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 53/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **365.bank, a.s.**, Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO 31 340 890, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 11Csp/22/2024-139 z 29. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 11Csp/22/2024-139 z 29. októbra 2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 11Csp/22/2024-139 z 29. októbra 2024 **zrušuje a vec vracia** Okresnému súdu Spišská Nová Ves na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Spišská Nová Ves **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania 1 423,75 eur a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka poskytla bezúčelový spotrebiteľský úver dlžníckam [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná I“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná II“), v sume 3 500 eur. Keďže dlžníčky porušili svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, sťažovateľka vyhlásila predčasnú splatnosť úveru. Ani po opakovaných upomienkach a predžalobnej výzve dlžníčky svoj dlh neuhradili, preto sťažovateľka podala žalobu spojenú s návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „upomínací súd“) platobným rozkazom sp. zn. 35Up/936/2023 z 23. októbra 2023 žalobe v celom rozsahu vyhovel, uložil dlžníckam povinnosť zaplatiť sťažovateľke spoločne a nerozdielne 2 377,62 eur s prísl. a náhradu trov konania 617,10 eur. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť vo vzťahu len k žalovanej II. Vo vzťahu k žalovanej I, ktorej súd platobný rozkaz nedoručil, došlo k zrušeniu platobného rozkazu. Vec bola po podaní návrhu na pokračovanie v konaní postúpená okresnému súdu. Žalovaná I bola aj po postúpení veci okresnému súdu pasívna. Okresný súd v napadnutom konaní rozhodol rozsudkom vo veci samej na pojednávaní konanom 22. mája 2024 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že prvým výrokom rozsudku zaviazal žalovanú I na rovnaké plnenie, na aké bola zaviazaná žalovaná II platobným rozkazom. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd takto: *„žalobca má nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovanej, pričom do sumy 617,10 eur je žalovaná zaviazaná spoločne a nerozdielne s [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zaviazanou na toto plnenie platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 35Up/936/2023 z 23. októbra 2023.“*

3. Po právoplatnosti rozsudku vyššia súdna úradníčka uznesením z 30. júla 2024 rozhodla o výške náhrady trov konania tak, že ju priznala v sume 0 eur. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala sťažnosť, o ktorej rozhodol súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia poukázal na to, že právoplatným platobným rozkazom (vo vzťahu k žalovanej II) a právoplatným rozsudkom (vo vzťahu k žalovanej I) bola sťažovateľke priznaná náhrada trov konania od oboch žalovaných spoločne a nerozdielne), ako to navrhla sťažovateľka v žalobe. Vzhľadom na uvedené nebolo možné priznať samostatné trovy konania uplatnené v sťažnosti, ktoré zahŕňali prevzatie a prípravu zastúpenia, predžalobnú výzvu, podanie žaloby, uhradený súdny poplatok, keďže na tieto nároky už boli žalované zaviazané. Pokiaľ išlo o návrh na pokračovanie v konaní, okresný súd nepovažoval tento úkon za úkon právnej služby, ale za úkon v zmysle zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého povaha neumožňovala priznanie odmeny, keďže sa týkal výlučne procesného postupu súdu. Rovnako vyjadrenie sťažovateľky k bonite súd nepovažoval za úkon vo veci samej, ale len za doplnenie samotného žalobného návrhu. Vychádzajúc z uvedeného, nepovažoval sťažnosť za dôvodnú, preto ju zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že sťažovateľka nedisponuje vykonateľným exekučným titulom na vymoženie náhrady trov konania voči žalovanej I, pretože zrušením platobného rozkazu zanikla jej povinnosť na náhradu trov konania tak, ako to stanovil okresný súd v upomínacom konaní a hoci vydaným rozsudkom bola žalovaná I zaviazaná na plnú náhradu trov konania, tento nárok bol v konečnom dôsledku napadnutým uznesením stanovený vo výške 0 eur.

5. Z uvedených dôvodov považuje napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania za rozporný s jej označenými právami.

6. Sťažovateľka považuje za neakceptovateľné, že súd prvej inštancie zaviazal žalovanú I na náhradu trov konania v sume 0 eur, hoci z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že sťažovateľka bola v konaní zastúpená právnu zástupkyňou, podala žalobu a písomne požiadala o pokračovanie v konaní.

7. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 53/2024-10 z 29. januára 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

8. Následne ústavný súd 20. februára 2023 vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej ústavnej sťažnosti. V rovnaký deň písomne upovedomil zúčastnenú osobu (žalovanú v napadnutom konaní) o jej práve vyjadriť sa k prijatej ústavnej sťažnosti.

III. Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

9. Vyjadrenie okresného súdu sp. zn. 1SprV/86/2025 z 28. februára 2025 bolo ústavnému súdu doručené 5. marca 2025 spolu s dotknutým súdnym spisom. Okresný súd vo svojom vyjadrení odkázal na vyjadrenie zákonnej sudkyne, s ktorým sa stotožnil v otázke nízkeho právneho významu a intenzity prípadného porušenia práv.

10. Zákonná sudkyňa v podstatnom uviedla, že sťažovateľka po nedoručení platobného rozkazu podala návrh na pokračovanie v konaní vo vzťahu k žalovanej I. Okresný súd rozsudkom sťažovateľke priznal nárok v celom rozsahu. O trovách konania rozhodol tak, že sťažovateľke priznal nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovanej I, pričom do sumy 617,10 eur bola žalovaná I zaviazaná k úhrade spoločne a nerozdielne so žalovanou II zaviazanou na toto plnenie platobným rozkazom. O výške trov malo byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky proti výške priznaných trov v sume 0 eur vyšším súdnym úradníkom súd vychádzal z presvedčenia, že sťažovateľke po postúpení veci z upomínacieho súdu preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli, a preto boli tieto trovy priznané v zmysle žalobného návrhu samotným druhým výrokom rozsudku. Podľa názoru zákonnej sudkyne rozsudok v rozsahu, v ktorom bolo rozhodnuté o trovách konania, je spôsobilým exekučným titulom proti žalovanej I. V ďalšom poukazovala na to, že ide o vec zanedbateľného

významu v kvantitatívnej rovine, ako aj v rovine kvalitatívnej (rozhodovanie o trovách), z čoho vyvodzovala bagatelnosť veci, a tým aj nedostatok intenzity porušenia označených práv.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

11. Zúčastnená osoba svoje právo vyjadriť sa k prijatej sťažnosti nevyužila v lehote určenej ústavným súdom ani do rozhodnutia o tejto sťažnosti.

III.3. Replika sťažovateľky:

12. Sťažovateľka sa k doručenému stanovisku okresného súdu vyjadrila podaním doručeným 1. apríla 2025. V podstatnom v reakcii na tvrdenia súdu vo vyjadrení k sťažnosti uviedla, že nespochybňuje, že sudkyňa postupovala správne, keď v rozsudku určila, že žalovaná je v rozsahu trov, ktoré vznikli v rámci upomínacieho konania, zviazaná spoločne a nerozdielne so žalovanou II. Zároveň však z daného rozhodnutia nevyplýva, že tým súd súčasne zviazal žalovanú I, aby uhradila sťažovateľke 617,10 eur z titulu náhrady trov konania. Sudkyňa pritom sama uvádza, že o výške nároku na náhradu trov konania malo byť rozhodnuté v nadväzujúcom uznesení. Nie je zrejmé, prečo by malo ísť iba o časť trov, ktoré vznikli po postúpení veci na všeobecný súd. Podľa názoru sťažovateľky môže súd exekvovateľne priznať nárok na náhradu trov konania iba v rozhodnutí o ich výške (I. ÚS 125/2017, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/109/2018 z 28. marca 2019).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonitosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

15. Ústavný súd zároveň pripomína, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

16. Ústavný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je dôvodná. Vo veci konajúci súd zlyhal pri poskytovaní súdnej ochrany, v dôsledku čoho došlo k neprípustnému zásahu do označených práv sťažovateľky.

17. Okresný súd druhým výrokom svojho rozsudku rozhodol o nároku na náhradu trov konania a poskytol vyššiemu súdnemu úradníkovi „návod“ na formulovanie výroku o výške náhrady trov konania. Následný spôsob rozhodnutia o výške náhrady trov konania a jeho „odobrenie“ napadnutým uznesením však nemá podklad v platnej právnej úprave a je potrebné prisvedčiť sťažovateľke, že v dôsledku napadnutého rozhodnutia v súčasnosti nedisponuje vykonateľným exekučným titulom na náhradu trov konania voči neúspešnej žalovanej I. Ústavný súd preto konštatoval porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením (bod 1 výroku nálezu).

18. Napadnutým uznesením zároveň došlo k neprípustnému zásahu do hmotných práv sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, keďže jej síce bol priznaný nárok na náhradu trov konania, ale tento bol následne vyčíslený v sume 0 eur, hoci je zrejmé, že trovy sťažovateľky v konaní boli minimálne vo výške, v akej ju sťažovateľka vyčísliła v samotnom návrhu na vydanie platobného rozkazu (bod 1 výroku nálezu).

19. Ústavný súd na základe zistenia, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie (bod 2 výroku nálezu).

20. V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

V.

Trovy konania

21. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

22. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky pozostávajúcu z odmeny advokáta za tri úkony právnej služby. Za tri úkony uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a stanovisko) patrí odmena v sume trikrát po 371 eur a režijný paušál v sume trikrát po 14,84 eur.

23. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právna zástupkyňa sťažovateľky je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania 1 423,75 eur (bod 3 výroku nálezu).

24. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

25. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

26. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripája sudca Peter Straka k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko, ktoré sa týka odôvodnenia rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu